

پیشروان صادرات کالایی جهان در سال ۲۰۱۵

سهم صادرات صنعت ساخت از مجموع صادرات کالایی جهان در سال ۲۰۱۵ با ۳ واحد درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۴ به بیش از ۷۰ درصد رسیده است. سهم صادرات محصولات کشاورزی نیز در این سال به حدود ۱۰ درصد افزایش پیدا کرده است. افزایش سهم این دو گروه در ترکیب صادرات کالایی جهان، بیش از هر چیز ناشی از کاهش شدید ارزش صادرات سوخت و محصولات معدنی بوده که منجر شده سهم سوخت و محصولات معدنی از صادرات کالایی جهان به حدود ۱۸ درصد در سال ۲۰۱۵ کاهش یابد.

افت ۱۳ درصدی ارزش دلاری تجارت کالا در سال ۲۰۱۵ نیز عمدتاً ناشی از کاهش ارزش صادرات سوختها و محصولات معدنی بوده که با افت قابل توجه ۲۵ درصدی نسبت به سال ۲۰۱۴ همراه شده است. کاهش ارزش صادرات به دلیل افت شدید قیمت و کاهش معنادار تقاضا بوده است. ارزش صادرات محصولات کشاورزی و محصولات صنعتی نیز به ترتیب با کاهش ۱۱ درصدی و ۵ درصدی در سال ۲۰۱۵ همراه بوده است.

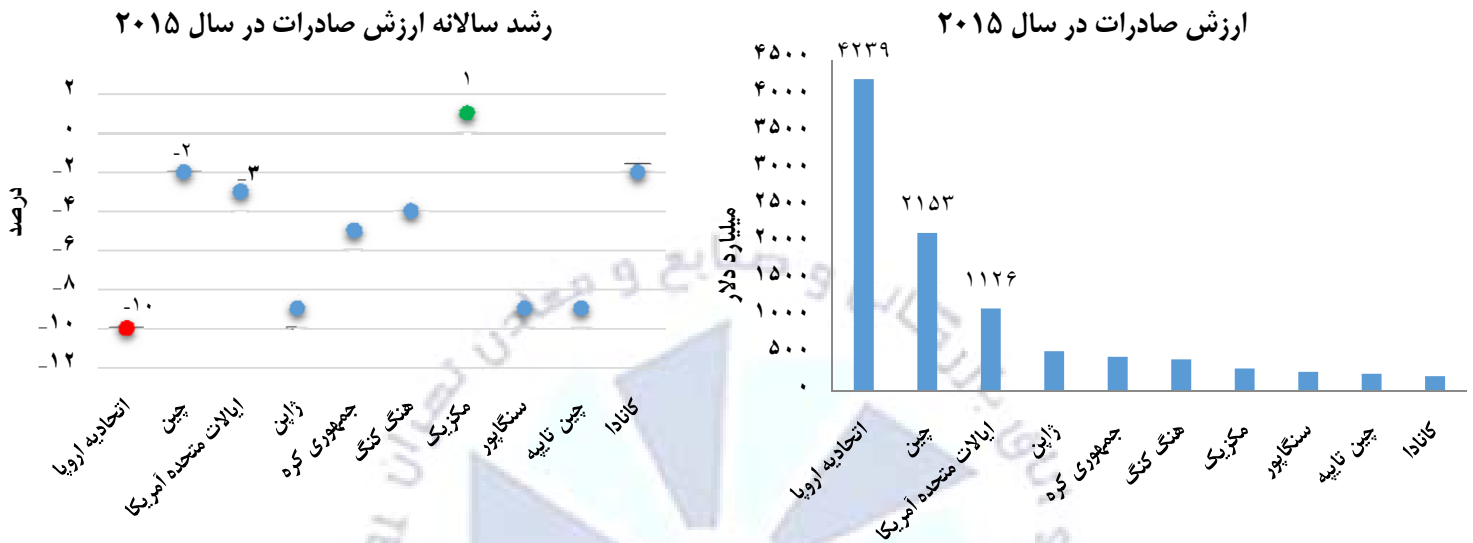
کاهش قیمت کالاها در سال ۲۰۱۵ به ویژه برای سوختها بسیار شدید بوده است. در کشورهای صادرکننده، این کاهش تا حدودی از طریق افزایش نرخ برابری دلار جبران شده است (نوسانات دلار آمریکا و قیمت کالاها در کوتاه مدت همبستگی منفی دارند). علاوه بر این، کاهش قیمت کالاها در سال ۲۰۱۵، تحت تاثیر کند شدن اقتصاد چین و افزایش عرضه جهانی ناشی از رسیدن بسیاری از پروژهها به دوره بلوغ نیز بوده است. نوسانات مالی نیز بر افزایش عدم اطمینان و کاهش سرمایه‌گذاری در سراسر جهان تاثیرگذار بوده و به کاهش بیشتر در تقاضای نفت و محصولات معدنی منتهی شده است.

در ادامه، وضعیت برترین صادرکنندگان کالایی جهان به تفکیک برخی گروه‌های کالایی در سال ۲۰۱۵ و تغییرات آن نسبت به سال ۲۰۱۴ مورد بررسی قرار می‌گیرد. همانطور که در ادامه مشاهده می‌شود؛ اتحادیه اروپا، ایالات متحده آمریکا و چین (علی‌رغم کاهش مجموع ارزش صادرات کالا) در اغلب گروه‌های کالایی جزء مبادی عمده صادراتی جهان بوده‌اند.

❖ فهرست ده صادرکننده برتر صنعت (ساخت) جهان در سال ۲۰۱۵

نمودار ۱- ده صادر کننده برتر حوزه ساخت (صنعت) در سال ۲۰۱۵

منبع: سازمان تجارت جهانی (WTO)

ارزش صادرات محصولات صنعتی جهان در سال ۲۰۱۵ برابر با ۱۱.۵۷ تریلیون دلار بوده که ده مبدا مشخص شده در نمودار (۱)، نزدیک به ۸۲ درصد از صادرات مذکور را انجام داده اند.

در میان برترین صادرکنندگان محصولات صنعتی جهان در سال ۲۰۱۵، اتحادیه اروپا با حدود ۴.۲ تریلیون دلار صادرات، علیرغم کاهش ۱۰ درصدی نسبت به سال قبل، همچنان بیشترین سهم بازار را در اختیار گرفته است. به طور کلی، اتحادیه اروپا، چین و ایالات متحده آمریکا با تفاوت نسبتاً قابل ملاحظه ای نسبت به سایر کشورها، در سال ۲۰۱۵ بیشترین ارزش صادرات صنعتی جهان را داشته‌اند. ارزش صادرات صنعتی کشور چین با ۲ درصد کاهش به حدود ۲.۱ تریلیون دلار و ارزش صادرات صنعتی ایالات متحده آمریکا با ۳ درصد کاهش به حدود ۱.۱ تریلیون دلار در این سال رسیده است.

معاونت بررسی های اقتصادی

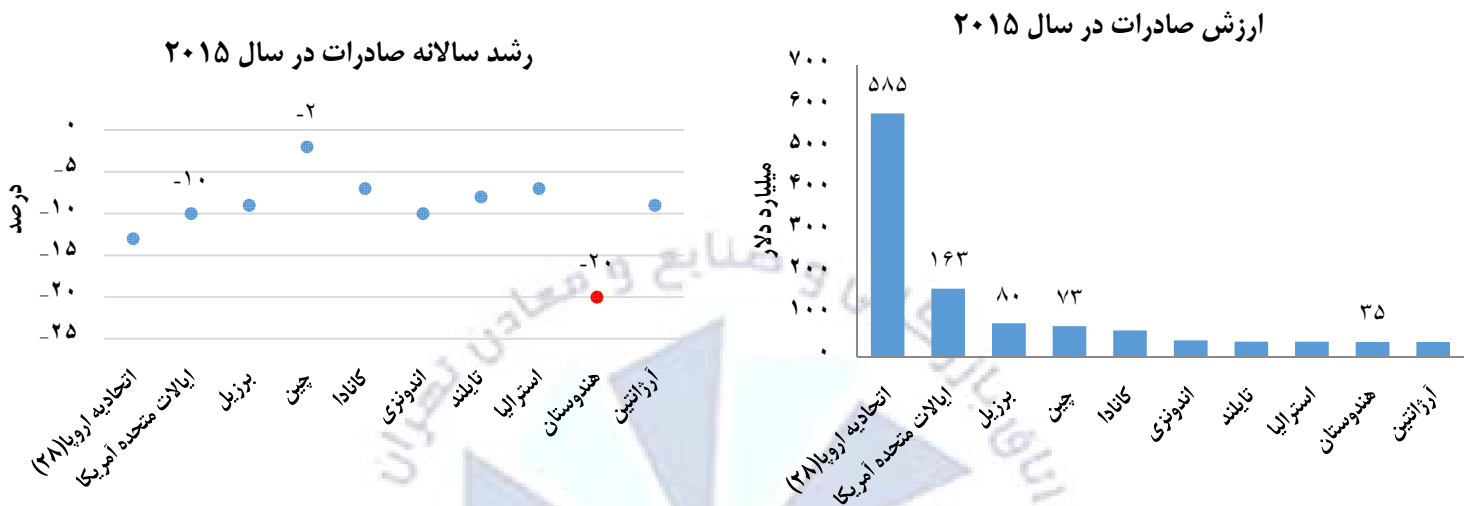
با توجه به نمودار فوق بزرگترین کشور صادرکننده صنعتی در سال ۲۰۱۵، کشور چین بوده است. سهم این کشور از صادرات جهانی محصولات صنعتی از ۴.۷ درصد در سال ۲۰۰۰ به ۱۸.۶ درصد در سال ۲۰۱۵، رشد قابل توجهی داشته است. با وجود بیش از ۲.۱ تریلیون دلار صادرات صنعتی، این کشور بیش از یک تریلیون دلار واردات صنعتی در همین سال داشته است و در مجموع تراز تجاری صنعت ساخت چین مثبت و حدود یک تریلیون دلار است.

❖ فهرست ده صادرکننده برتر محصولات کشاورزی جهان در سال ۲۰۱۵

نمودار ۲- ده صادرکننده برتر محصولات کشاورزی در سال ۲۰۱۵

منبع: سازمان تجارت جهانی (WTO)

کل ارزش صادرات محصولات کشاورزی در سال ۲۰۱۵ بابر با ۱.۵۷ تریلیون دلار بوده که ده مبادی برتر صادراتی فوق، حدود ۷۳٪ از ارزش صادرات جهان را انجام داده‌اند.

همانطور که در نمودار (۲) مشاهده می‌شود تمامی کشورهای عمده صادرکننده محصولات کشاورزی در سال ۲۰۱۵، نسبت به سال ۲۰۱۴ با افت ارزش صادرات همراه بوده‌اند که بخشی از آن می‌تواند ناشی از کاهش جهانی قیمت مواد غذایی در سال ۲۰۱۵ باشد. بر اساس آمارهای فائو^۱ (FAO)، شاخص قیمت مواد غذایی^۲ در سال ۲۰۱۴ معادل ۲۰۱.۸ بوده که در سال ۲۰۱۵ با افت حدود ۱۹ درصدی به ۱۶۴ رسیده است.

اتحادیه اروپا با صادرات ۵۸۵ میلیارد دلاری محصولات کشاورزی جهان همچنان سهم قابل توجهی را در بازار این محصولات به خود اختصاص داده است. صادرات محصولات کشاورزی آمریکا ۲.۲ برابر صادرات چین است. قابل توجه است که اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۵، حدود ۵۹۰ میلیارد دلار واردات محصولات کشاورزی

^۱ Food and Agriculture Organization
^۲ Food Price Index

معاونت بررسی های اقتصادی

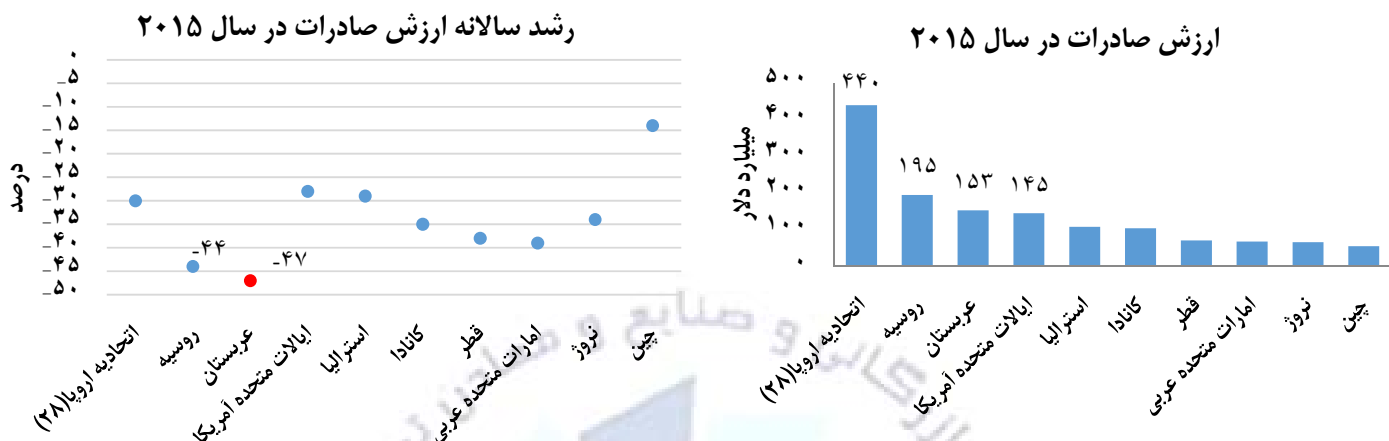
داشته و واردات این گروه محصولات در کشورهای چین و آمریکا در همین سال به ترتیب ۱۶۰ و ۱۴۹ میلیارد دلار بوده است. سهم صادرات محصولات کشاورزی آمریکا از کل صادرات جهانی از ۱۷ درصد در سال ۱۹۸۰ به حدود ۱۰ درصد در سال ۲۰۱۵، کاهش یافته است. با توجه به نمودار ۲، کشور هند با صادرات ۳۵ میلیارد دلاری و رشد منفی ۲۰ درصدی در مقایسه با سال ۲۰۱۴، در جایگاه نهم در این رده بندی قرار گرفته است.

❖ فهرست ده صادر کننده برتر سوخت ها و محصولات معدنی جهان در سال ۲۰۱۵

نمودار ۳- ده صادر کننده برتر سوخت ها و محصولات معدنی در سال ۲۰۱۵

منبع: سازمان تجارت جهانی (WTO)

ارزش کل صادرات سوخت و مواد معدنی در سال ۲۰۱۵ برابر با ۲.۸ تریلیون دلار بوده که حدود ۵۰٪ از ارزش صادرات مذکور مربوط به ده مبادی صادراتی برتر فوق بوده است.

با توجه به نمودار ۳، هر ده کشور برتر صادرکننده سوخت و محصولات معدنی در سال ۲۰۱۵، افت ارزش صادرات نسبت به سال ۲۰۱۴ را تجربه کرده‌اند که بخشی از آن می‌تواند ناشی از کاهش قیمت جهانی نفت و افت قیمت برخی کالاهای اساسی معدنی باشد. براساس آمارهای اوپک، متوسط قیمت سید نفت اوپک در سال ۲۰۱۵ از ۹۶.۲۹ دلار در سال ۲۰۱۴ به ۴۹.۴۹ دلار در سال ۲۰۱۵ رسیده است (کاهش حدود ۴۹ درصدی).

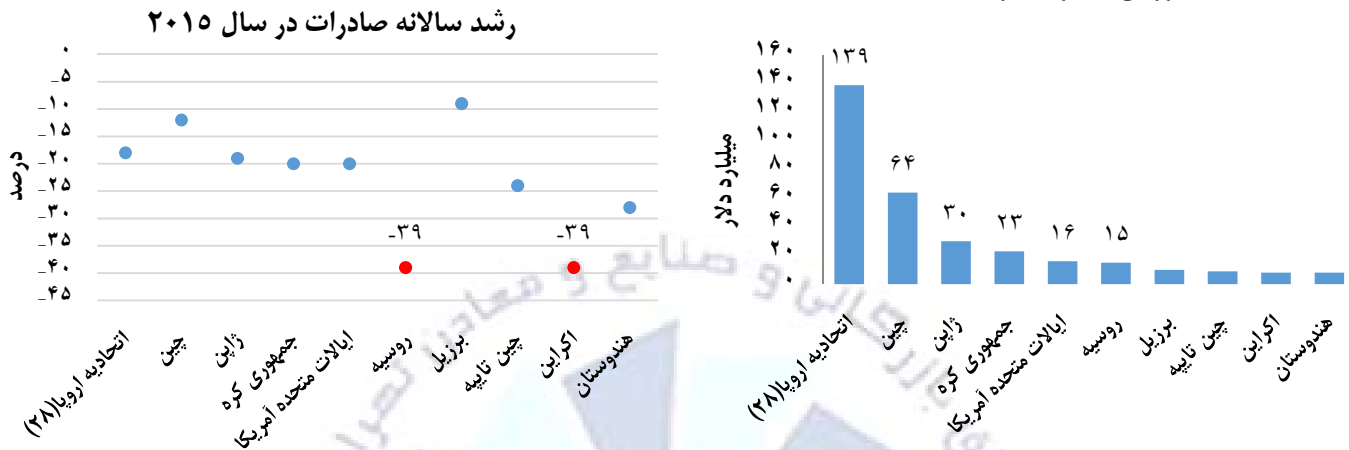
صادرات ۱۹۵ میلیارد دلاری کشور روسیه علی‌رغم افت ۴۴ درصدی نسبت به سال ۲۰۱۴، این کشور را در جایگاه دوم جهان قرار داده است. در میان مبادی عمده صادرات سوخت و مواد معدنی کشورهای نفتی از قبیل عربستان سعودی، قطر و امارات متحده عربی نیز به ترتیب در جایگاه های سوم، هفتم و هشتم جهان قرار گرفته اند علی‌رغم صادرات ۱۴۵ میلیارد دلاری سوخت و مواد معدنی در آمریکا در سال ۲۰۱۵، این کشور در همین سال ۲۴۶ میلیارد دلار از این گروه کالایی واردات داشته است. سهم کشور عربستان از صادرات سوخت و مواد معدنی جهان از ۱۹ درصد در سال ۱۹۸۰ به ۵.۴ درصد در سال ۲۰۱۵ تقلیل یافته است.

❖ فهرست ده صادر کننده برتر آهن و فولاد جهان در سال ۲۰۱۵

نمودار ۴- ده صادر کننده برتر آهن و فولاد در سال ۲۰۱۵

ارزش صادرات در سال ۲۰۱۵

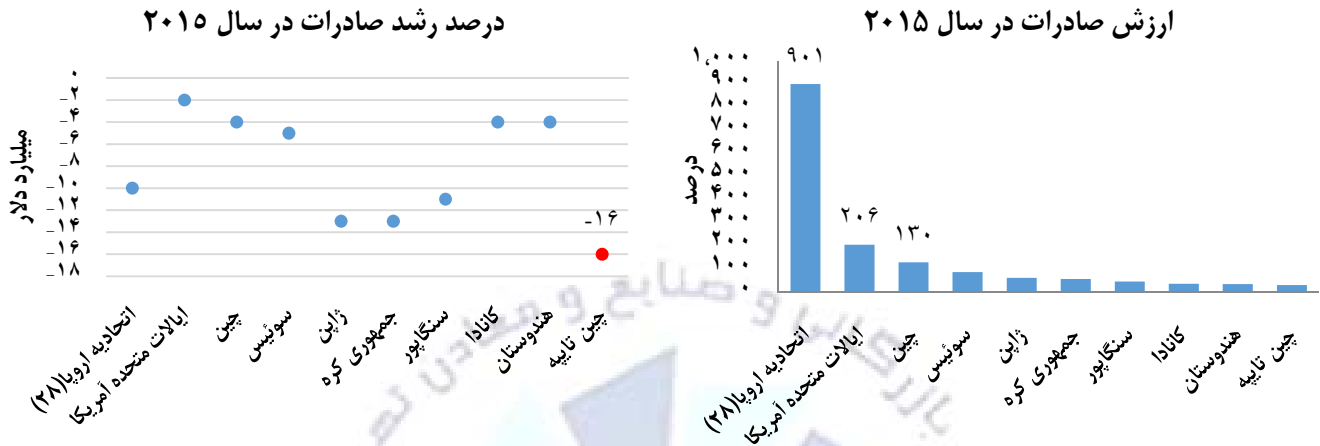
منبع: سازمان تجارت جهانی (WTO)

مجموع ارزش صادرات آهن و فولاد جهان در سال ۲۰۱۵ برابر با ۳۸۲ میلیارد دلار بوده که ۸۴ درصد از ارزش صادرات جهانی توسط ده مبادی صادر کننده برتر فوق، انجام شده است. با توجه به نمودار ۴، اتحادیه اروپا در گروه کالایی آهن و فولاد در جایگاه نخست در میان صادرکنندگان جهان قرار گرفته است. کشورهای چین با ارزش صادرات ۶۴ میلیارد دلاری، جمهوری کره با صادرات ۲۳ میلیارد دلاری و روسیه با صادرات ۱۵ میلیارد دلاری نیز به ترتیب در جایگاه های دوم، چهارم و ششم قرار گرفته اند. ارزش صادرات کشور چین در زمینه این گروه از محصولات در سال ۲۰۱۵ برابر با ۶۴ میلیارد دلار بوده که نسبت به سال ۲۰۱۴ با ۱۲ درصد کاهش همراه بوده است. بیشترین کاهش ارزش صادرات محصولات مذکور در سال ۲۰۱۵ متعلق به کشورهای روسیه و اوکراین و برابر با ۳۹ درصد بوده است.

❖ فهرست ده صادر کننده برتر مواد شیمیایی جهان در سال ۲۰۱۵

نمودار ۵- ده صادر کننده برتر مواد شیمیایی در سال ۲۰۱۵

منبع: سازمان تجارت جهانی (WTO)

صادرات محصولات شیمیایی جهان در سال ۲۰۱۵ حدود ۱.۸۷ تریلیون دلار بوده که ده کشور برتر صادرکننده، وفق نمودار فوق، نزدیک به ۸۶ درصد از کل صادرات در این سال را انجام داده‌اند. در حالی که سهم آمریکا از صادرات محصولات شیمیایی جهان از رقم ۱۵ درصد در سال ۱۹۸۰ به ۱۱ درصد در سال ۲۰۱۵ کاهش یافته در مقابل سهم صادرات کشور چین در این محصولات از ۰.۸ درصد در سال ۱۹۸۰ به حدود ۷ درصد در سال ۲۰۱۵، رشد قابل توجهی داشته است.

با توجه به کاهش قیمت اقلام عمده شیمیایی صادراتی در سال ۲۰۱۵، اکثر کشورهای صادر کننده این محصولات با رشد منفی ارزش صادرات مواجه شده‌اند.

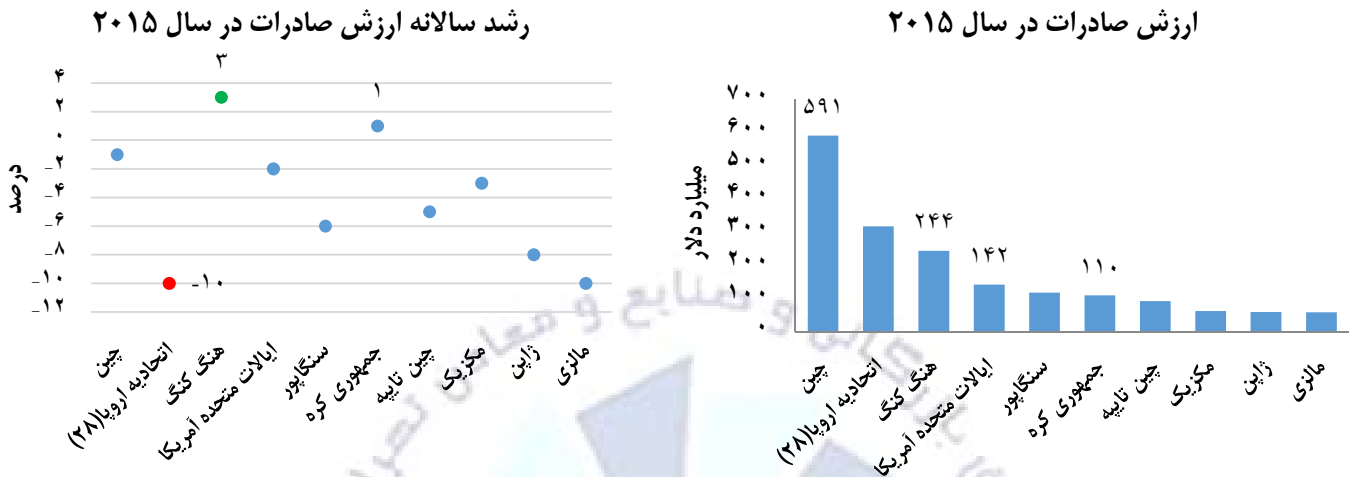
همانطور که در نمودار ۵ مشاهده می‌شود، اتحادیه اروپا با تفاوت قابل ملاحظه‌ای با سایر کشورها اولین جایگاه صادرکنندگان عمده مواد شیمیایی را به خود اختصاص داده است. ایالات متحده آمریکا به عنوان دومین صادرکننده و چین به عنوان سومین صادرکننده این گروه کالایی در سال ۲۰۱۵، صادراتی به ترتیب معادل ۲۰.۶ میلیارد دلار و ۱۳.۰ میلیارد دلار داشته‌اند.

❖ فهرست ده صادر کننده برتر تجهیزات اداری و مخابراتی جهان در سال ۲۰۱۵

نمودار ۶- ده صادر کننده برتر تجهیزات اداری و مخابراتی در سال ۲۰۱۵

منبع: سازمان تجارت جهانی (WTO)

با توجه به نمودار ۶، در میان ده صادرکننده تجهیزات اداری و مخابراتی برتر جهان در سال ۲۰۱۵، تنها کشورهای هنگ کنگ (چین)^۳ و جمهوری کره نسبت به سال ۲۰۱۴ رشد مثبت صادرات را تجربه کرده اند. کشور چین با ارزش صادرات ۵۹۱ میلیارد دلاری تجهیزات اداری و مخابراتی، بزرگترین صادرکننده جهان در این گروه کالایی بوده است. کشور آمریکا با توجه به واردات ۳۲۱ میلیارد دلاری در مقابل صادرات ۱۴۲ میلیارد دلاری از این گروه محصولات در سال ۲۰۱۵، دارای تراز منفی در تجارت این محصولات است.

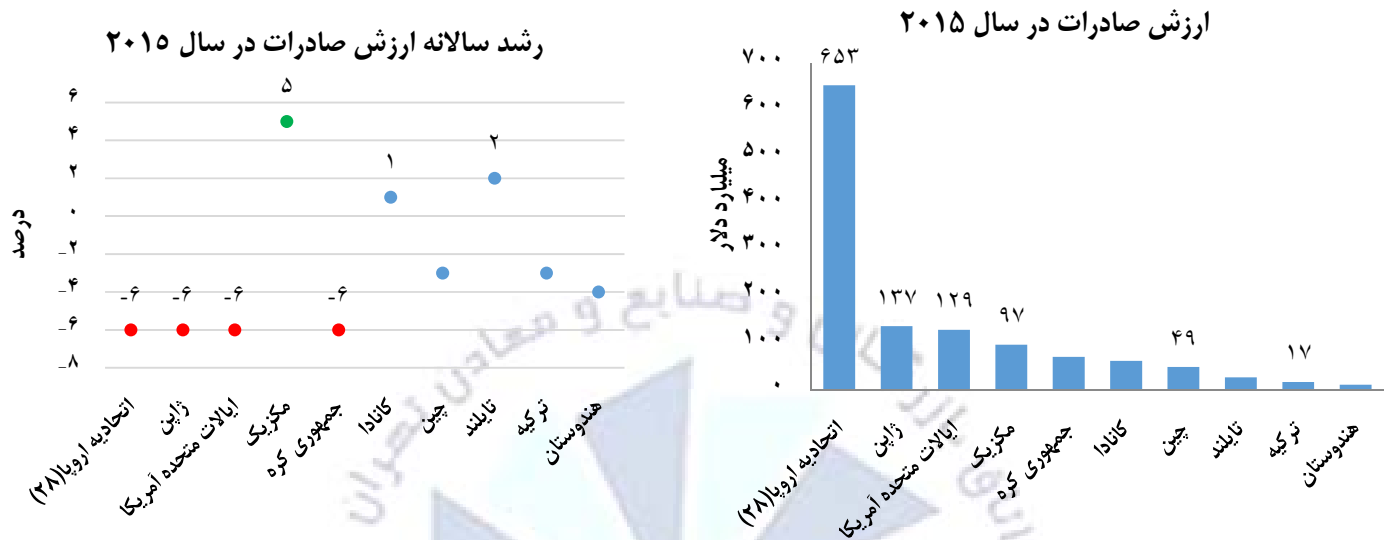
کشور چین نیز با وجود صادرات ۵۹۱ میلیارد دلاری، در سال ۲۰۱۵، ۳۸۵ میلیارد دلار از این کالاها را وارد نموده است. از نکات قابل توجه در صادرات چین این است که سهم این کشور از صادرات جهانی این گروه از محصولات از یک درصد در سال ۱۹۹۰، به ۳۴ درصد در سال ۲۰۱۵ افزایش یافته است.

^۳ Re-export

❖ فهرست ده صادرکننده برتر محصولات خودروسازی جهان در سال ۲۰۱۵

نمودار ۷- ده صادرکننده برتر محصولات خودروسازی در سال ۲۰۱۵

منبع: سازمان تجارت جهانی (WTO)

با توجه به نمودار ۷، اتحادیه اروپا در زمینه صادرات محصولات خودرو سازی در سال ۲۰۱۵، بزرگترین صادرکننده جهان بوده است. اگرچه اتحادیه اروپا در جایگاه نخست صادرکنندگان این محصولات قرار گرفته، اما افت ۶ درصدی صادرات آن در این گروه کالایی در مقایسه با وضعیت سایر مبادی عمده صادراتی محصول فوق، قابل توجه است. در فهرست ده مبادی برتر صادرات محصولات خودروسازی جهان در سال ۲۰۱۵، ترکیه در جایگاه نهم قرار دارد. ترکیه در سال ۲۰۱۵، صادراتی معادل ۱۷ میلیارد دلار را به خود اختصاص داده است. سه کشور تایلند، کانادا و مکزیک در سال ۲۰۱۵ جزو ده کشور برتر صادرکننده محصولات خودروسازی جهان بوده‌اند و صادرات آن‌ها در این زمینه نسبت به سال ۲۰۱۴ رشد مثبت داشته است. همان‌گونه که در نمودار ۷ مشاهده می‌شود کشور مکزیک بالاترین نرخ رشد صادرات را در میان مبادی عمده صادرات محصولات خودروسازی (۵ درصد رشد نسبت به سال ۲۰۱۴) داشته است. سهم این کشور از صادرات جهانی خودرو در سال ۲۰۰۰، حدود ۵.۳ درصد بوده که در سال ۲۰۱۵ به ۷.۳ درصد افزایش یافته است. همچنین کشور ترکیه

معاونت بررسی های اقتصادی

پیشرفت قابل توجهی در صادرات خودرو داشته است. سهم صادرات این کشور از صادرات جهانی خودرو از ۰.۳ درصد در سال ۲۰۰۰ به ۱.۳ درصد در سال ۲۰۱۵ افزایش داشته است.

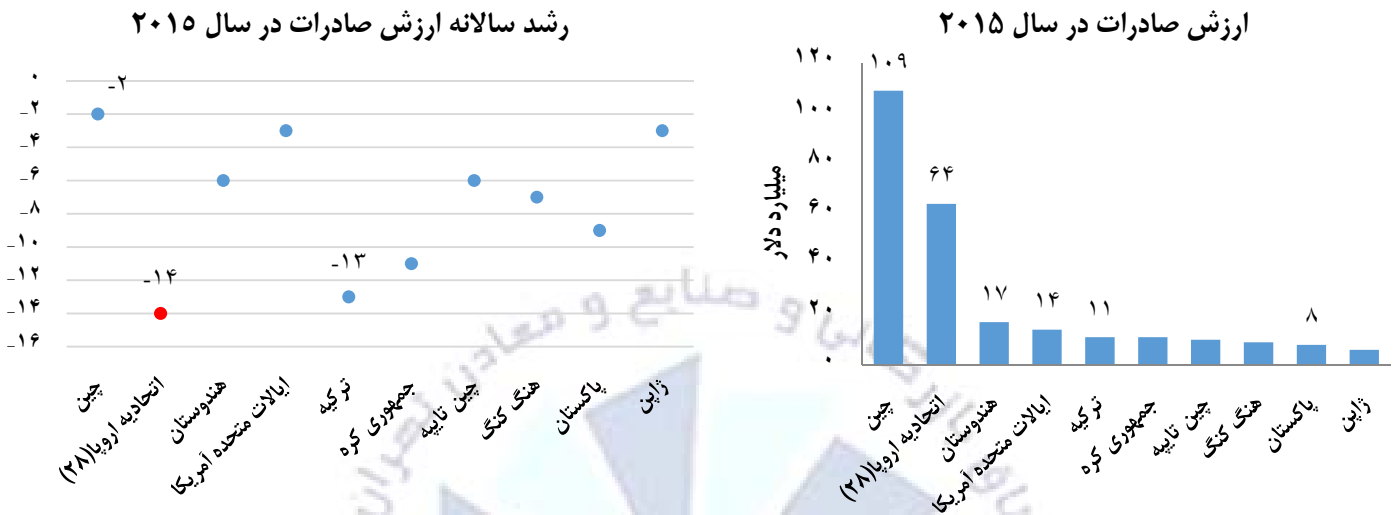
قابل توجه اینکه ترکیه در مقابل صادرات ۱۷ میلیاردی در سال ۲۰۱۵، ۲۰ میلیارد دلار نیز واردات خودرو داشته که نشان از رقابتی بودن بازار صنعت خودرو در این کشور است.

❖ فهرست ده صادرکننده برتر منسوجات جهان در سال ۲۰۱۵

نمودار ۸- ده صادر کننده برتر منسوجات در سال ۲۰۱۵

منبع: سازمان تجارت جهانی (WTO)

کل صادرات محصولات نساجی در سال ۲۰۱۵ برابر با ۳۱۲ میلیارد دلار بوده که ۸۶ درصد از کل ارزش صادرات نساجی جهان توسط ده مبادی صادراتی فوق انجام شده است.

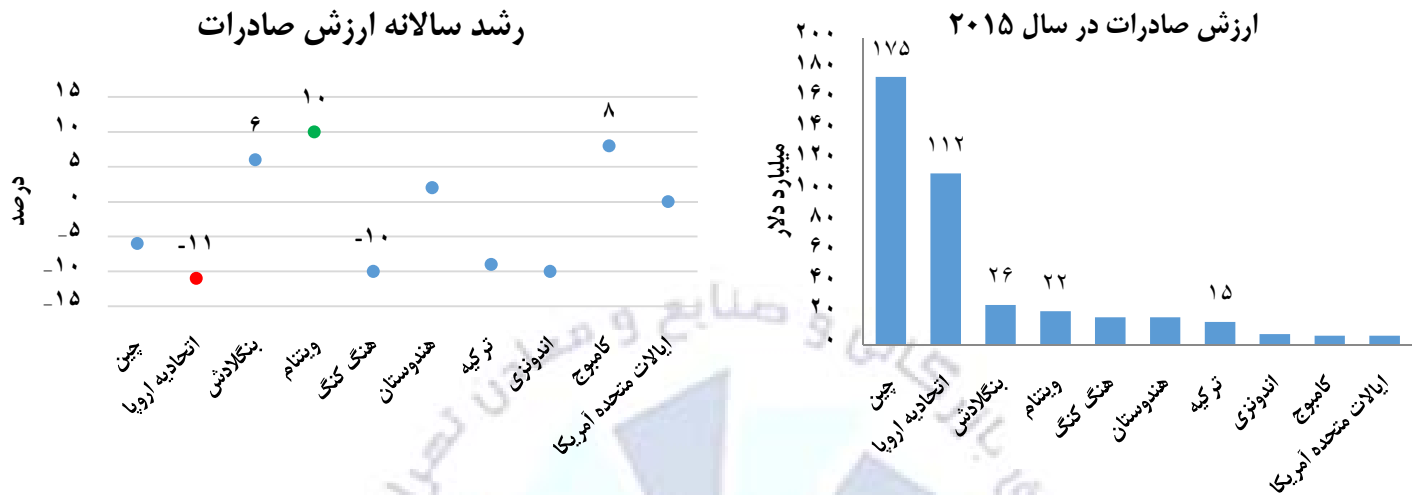
سهم ترکیه در صادرات جهانی این محصولات از ۱.۴ درصد در سال ۱۹۹۰، به رقم ۳.۸ درصد در سال ۲۰۱۵ ارتقاء یافته است. ترکیه در عین صادرات ۱۱ میلیارد دلاری صادرات نساجی، ۶ میلیارد دلار از این محصولات را در سال ۲۰۱۵ وارد نموده است. سهم صادرات چین از صادرات جهانی نساجی از رقم ۱۰.۴ درصد در سال ۲۰۰۰ به رقم ۳۷.۴ درصد در سال ۲۰۱۵ افزایش یافته و بیش از سه برابر شده است.

همانطور که در نمودار ۸ مشاهده می شود، در سال ۲۰۱۵، چین با صادرات ۱۰۹ میلیارد دلار در صنعت نساجی رتبه اول جهان در این زمینه را به خود اختصاص داده است. پس از آن، اتحادیه اروپا با اختلاف ۴۵ میلیارد دلاری از چین، در جایگاه دوم قرار گرفته است. در فهرست ده کشور برتر صادرکننده منسوجات، هند رتبه سوم، ترکیه رتبه پنجم و پاکستان رتبه نهم را داشته‌اند. بر اساس نمودار فوق، تمامی مبادی عمده صادرات محصولات نساجی در سال ۲۰۱۵ نسبت به سال ۲۰۱۴ با افت ارزش صادرات همراه بوده‌اند.

❖ فهرست ده صادر کننده برتر پوشاک در سال ۲۰۱۵

نمودار ۹- ده صادر کننده برتر پوشاک در سال ۲۰۱۵

منبع: سازمان تجارت جهانی (WTO)

کل صادرات محصولات پوشاک در سال ۲۰۱۵ حدود ۴۴۵ میلیارد دلار بوده که ده مبادی صادراتی فوق، سهم ۸۷ درصدی از کل صادرات جهانی را در اختیار داشته اند.

با نگاهی به نمودار ۹، می توان گفت برترین صادرکننده های جهان در صنعت نساجی (چین و اتحادیه اروپا)، بخش قابل توجهی (حدود ۲۸۷ میلیارد دلار) از صادرات پوشاک جهان را نیز در سال ۲۰۱۵ به خود اختصاص داده اند. در میان ده صادرکننده برتر پوشاک جهان، کامبوج، ویتنام و بنگلادش بیشترین رشد را نسبت به سال ۲۰۱۴ تجربه کرده اند. سهم کشور چین در صادرات جهانی پوشاک در سال ۲۰۱۵ حدود ۳۹ درصد بوده که تقریباً ۴ برابر سهم سال ۱۹۹۰ این کشور است.

کشورهای بنگلادش و ویتنام طی دهه های اخیر رشد قابل توجهی در زمینه کسب سهم از بازار جهانی پوشاک داشته اند. سهم کشور بنگلادش از صادرات جهانی پوشاک از ۰.۶ درصد در سال ۱۹۹۰ به نزدیک ۶ درصد در سال ۲۰۱۵ افزایش داشته و تقریباً ۶ برابر شده است. سهم کشور ویتنام نیز از صادرات جهانی پوشاک از یک درصد در سال ۲۰۰۰ به ۴.۸ درصد در سال ۲۰۱۵ رسیده که موید ۵ برابر شدن سهم این کشور است.

معاونت بررسی های اقتصادی

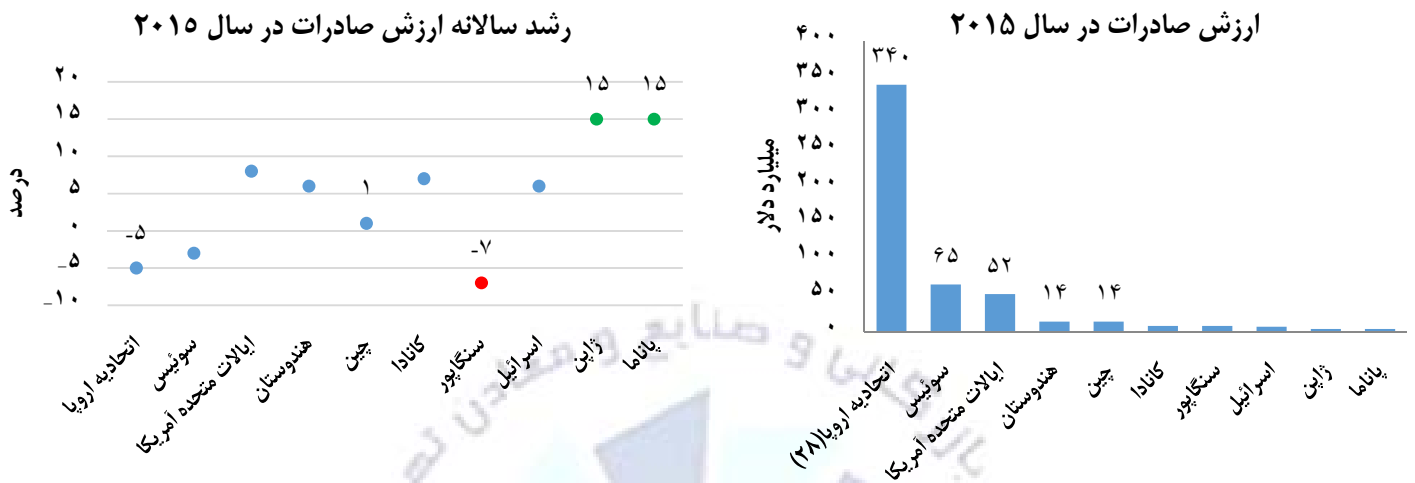
ترکیه علی‌رغم کسب ارزش صادرات ۱۵ میلیارد دلاری از صادرات پوشاک در سال ۲۰۱۵، طی دهه اخیر پیشرفت قابل توجهی در زمینه ارتقاء سهم این کشور از بازار پوشاک جهانی نداشته و ارقام صادرات آن تقریباً در رقم ۳.۴٪ صادرات جهانی پوشاک ثابت مانده است.

❖ فهرست ده صادر کننده برتر محصولات دارویی در سال ۲۰۱۵

نمودار ۱۰- ده صادر کننده برتر محصولات دارویی در سال ۲۰۱۵

منبع: سازمان تجارت جهانی (WTO)

کل صادرات محصولات دارویی جهان در سال ۲۰۱۵ برابر با ۵۳۲ میلیارد دلار بوده که ده مبادی صادراتی فوق ۹۷ درصد از صادرات مذکور را انجام داده اند. علی رغم کاهش ۵ درصدی صادرات محصولات دارویی اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۵، این منطقه همچنان با تفاوت قابل ملاحظه ای نسبت به سایر کشورها در جایگاه نخست صادرکنندگان محصولات دارویی جهان قرار گرفته و بیشترین سهم بازار را در اختیار دارد. کشورهای ژاپن و پاناما که دو سال متوالی رشد صادرات محصولات دارویی منفی را تجربه کرده بودند، در سال ۲۰۱۵ با رشد ۱۵ درصدی در جایگاه های نهم و دهم برترین صادرکنندگان محصولات دارویی جهان قرار گرفته اند. در میان گروه های کالایی مورد بررسی، محصولات دارویی تنها گروهی بوده که صادرات چین در سال ۲۰۱۵ در مورد آن افزایش یافته است (رشد ۱ درصدی محصولات دارویی چین در سال ۲۰۱۵).

صادرات دارویی در کشور آمریکا و هند نیز در سال ۲۰۱۵ به ترتیب با رشدهای ۸ و ۶ درصد همراه بوده است. سهم صادرات دارویی هند از کل صادرات دارو از رقم ۱.۵ درصد در سال ۲۰۱۰ به ۲.۶ درصد در سال ۲۰۱۵ افزایش یافته که موجب ارتقاء یک پله ای رتبه این کشور نیز در بین صادرکنندگان برتر جهان شده است.